

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 8 2014

Europa i krise:

Sosialt opprør mot systempartiene

Foto: Marcondz/CC.

Returadresse: Rødt Dronningens gate 22, 0154 Oslo

Ukraina:

Øker spenningene mellom Nato og Russland

Foto: Jiri Forest.

Foto: Gyldendal.

Marta Breen:

Født feminist

LEDER:

“USA bør stanse bombinga av sunnimuslimske områder i Irak.” BJØRNAR MOXNES, LEDER I RØDT

INTERNASJONALT:

“Det sekulære sjølvstyret i Rojava er den største trusselen mot ISIL.” ERLING FOLKVORD, RØDT OSLO

Bjørnar Moxnes
b.moxnes@roedt.no
Leder i Rødt

Ny krig kan styrke ISIL

LEDER

Torsdag 30. oktober vedtok Stortinget å sende norske soldater til Irak for å bidra i den USA-ledete krigen mot ISIL. Oppdraget har ikke FN-mandat, og krigen kan styrke terrorgruppa i stedet for å svekke den. Siden USA startet bombinga av sunnimuslimske områder i september har ISIL fått flere tusen nye rekrutter. De har ikke blitt knust, slik Obama sa bombekampanjen skulle føre til, men har tvert i mot ekspandert både østover og vestover.

ISIL og andre terrorgrupper må bekjempes, men vi må ikke gjøre vondt verre. Den USA-ledete krigen mot Irak har lagt landet i ruiner, ført til hundretusener har blitt drept og til at terrorgrupper har styrket seg. De som nå støtter norske militære bidrag må gi et veldig godt svar på hvorfor en ny vestlig krigsinnsats ikke bare vil eskalere konflikten.

Vi mener at USA bør stanse bombinga av sunnimuslimske områder i Irak. Vi må hindre at store, sunnimuslimske grupper slutter rekkene med ISIL mot en ytre fiende. Når Vesten slipper bomber i hodet på dem, skjer imidlertid det. Iraks sunnimuslimske minoritet har blitt hardt rammet av krigen, og blir holdt nede av sentralmyndighetene i Bagdad. Uten en politisk løsning som inkluderer sunnimuslimene, vil terrorgrupper som ISIL fortsette å styrke seg.

Bombinga av ISILs posisjoner rundt den kurdiske byen Kobani i Syria hadde en positiv effekt, men den generelle bombinga av sunniområdene i Irak fører til det motsatte; å forene dem som rammes av krigen med jihadistene. Et viktig bidrag fra Norge vil i stedet være å legge press på vår Nato-allierte Tyrkia om å åpne grensene for frivillige som vil inn i Syria for å kjempe mot ISIL, og kreve at Tyrkia stanser støtten til terrorgruppene.

Det er også desperat mangel på humanitær hjelp blant ofrene for ISILs herjinger. Dette observerte Rødt-delegasjonen til Kurdistan, bestående av Erling Folkvord og Svein Olsen, med egne øyne tidligere i høst. Her kan Norge bidra umiddelbart ved å sende tre av de ferdigpakkede feltskykehusene til grenseområdet mellom Tyrkia og Syria. Vi kan også kjøpe inn varer flyktingene trenger i Erbil, frakte det til grensa ved og overlevere det til de kurdiske selvstyremyndighetene i Rojava.

På den måten kan Norge bidra til å redde langt flere liv enn ved å gi et symbolsk militært bidrag til Irak.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Trykkeri: Nr1Trykk

Utgever: Rødt
Dronningens gate 22
0154 Oslo

Gylne ghettoer: Hva gjør det med et samfunn når de rikeste isolerer seg fra resten? Foto: Phil Crewe/CC.

FORSKJELLS-NORGE

Brage Aronsen brage@roedt.no

– De rikeste i Oslo bosetter seg i gylne ghettoer isolert fra folk flest, hevder forsker ved Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring, Patrick Lie Andersen. Vi spurte han om hva slags konsekvenser det får i en by som Oslo.

Sammen med sosiolog Jørn Ljunggren ved Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi på Universitetet i Oslo, har Patrick Lie Andersen skrevet artikkelen *Gylne ghettoer. Inntektselitens bostedssegregering i Oslo, 1980–2005* i boka *Elite og klasse i et egalitært samfunn* (Universitetsforlaget 2014).

– Med gylne ghettoer mener vi nabolag der de 5 % rikeste familiene hopper seg opp, forklarer Lie Andersen.

– Vi fant at disse familiene er langt mer segregert fra de med normalinntekt, enn hva familiene med 5 % lavest inntekt er. De rike er også mer isolert fra alle andre, enn hva det de fattigste er. Skal vi overhodet snakke om ghettoer og ghettodannelse i Oslo, så passer det i grunnen bedre å bruke det om bosettingsmønsteret til de rikeste, heller enn til de fattigste. Men da må man snakke om en annen type «ghetto». Det er ikke trangbodddhet, dårlige boligstandard, støy, kriminalitet og opphopning av fattige eller innvandrere, men det er nabolag der husene har store hager, med god boligstandard, lite trafikkstøy, lite kriminalitet og velstående familier der veldig få har innvandrerbakgrunn.

Ønsker problemfri tilværelse

– En mulig konsekvens av våre funn er at kontakten mellom ulike sosiale grupperinger svekkes. Kanskje kan det bidra til at de velstående og de med liten inntekt får mindre forståelse

for hverandre. Når sosiale skiller sammenfaller med geografiske skiller, så kan også de sosiale skillene bli mer markert i folks bevissthet, ved at stedstilhørighet knyttes til stereotypiske oppfatninger av hvem andre er.

– For de velstående kan det hefte seg fordeler med at elever fra de mest ressurssterke familiene vokser opp i samme nærmiljø og går på samme skole. Man kan utvikle gode sosiale forbindelser og nyttige nettverk. Når mange skoleflinke elever og innsatsvillige foreldre samles på samme sted, kan det tenkes at den enkelte kan nyte godt av naboenes ressurser. At de ressurssterke, målt ut fra inntekt og utdanning, hopper seg opp på et sted, kan bidra til effekter med et motsatt fortegn i de bydelene der de med lav inntekt og utdanning er overrepresentert.

Er det slik at de rikeste bevisst søker seg vekk fra oss vanlige folk?

– Her kan jeg bare tenke høyt siden vi ikke har data på det. Det er studier som viser at «like barn leker best», i den forstand at man helst vil bo sammen med de som er like en selv. Så det kan handle om at man søker mot de som ligner en selv, noe som resulterer i at man ender opp vekk fra andre. Slike ønsker gjelder nok ikke bare gjelder de rikeste. Men de har jo mer penger til å eventuelt realisere slike preferanser.

Forskjellsbevarende boligpolitikk

I hvor stor grad er tendensen til økt adskillelse knyttet til boligpolitikk?

– Boligpolitikken vil selvsagt spille inn. Om man bygger trangt og tett i østlige bydeler, så vil det trolig forsterke skillene ettersom det kan forringe bokvaliteten. Her er det verdt å merke seg at OBOS og andre entreprenører har fått klarsignal om fortetting i flere østlige områder. Når man samtidig verner villaområdene, slik Høyre, Venstre, SV og Miljøpartiet De Grønne gikk inn for, tror jeg det vil bidra til å bevare skillene. Et mer regulert boligmarked som begrenser prisstigningen

ettoer

Forsker: Patrick Lie Andersen. Foto: StudioVest/NOVA.

vil kanskje også kunne motvirke segregering mellom inntektsgrupper. Dersom man utbedrer nærområdene og boligmassen i øst, og bygger mer variert der, og dersom man fortetter mer i vest, så kan det tenkes å gi mindre segregering.

– Høy inntekt gir gode muligheter til å velge bosted, lav inntekt gir færre valg. At boligprisene har økt i perioden kan ha virket inn. Denne prisstigningen slo for alvor inn på 1990-tallet etter at boligmarkedet var blitt ytterlig liberalisert på 80-tallet. Mønstrene vi finner er også forbundet med byens historiske øst-vest skille. Boligene vest har i lang tid hatt bedre bokvaliteter enn de i øst og har tiltrukket seg de med høye inntekter. I drabantbyene, som stort sett ligger i øst, har det jo i lang tid blitt kanalisert inn grupper med betraktelig lavere inntekt. Dette skillet kan bli ha blitt mer markert på grunn av ujevn inntektsutvikling i gruppene vi ser på og på grunn av ulikt prisnivå i områdene.

– Segregering handler om boligpolitikk, men jeg mener det også er naturlig å se det i sammenheng med fordelings- og distriktpolitikk. Motvirkes inntektskiller, så tror jeg man også vil kunne motvirke segregering, enten det er snakk om å øke skattetrykket i toppen, øke inntekten blant lavtlønte, sikre velferdsordninger som hjelper folk til å beholde boligen dersom de faller ut av arbeidslivet, blir rammet av sykdom eller andre problematiske livshendelser. Man kunne minnet tilflyttingen til Oslo med en bedre distriktpolitikk. Motvirker man sentralisering ved å stryke distriktene kan man kanskje dempe prisstigningen på boliger.

Klassebasert segregering

Hvordan forholder du deg til klassebegrepet? Er det relevant å snakke om klasser i dag?

– Vi bruker ikke mål på klasse i kapitlet om «Gylne ghettoer», men vi har undersøkt klassebasert segregering i en artikkel som kommer i International Journal of Urban and Regional Research. Her finner vi en høy og økende

«vertikal» segregering i Oslo mellom overklassen og arbeiderklassen fra 1970 til 2003. Vi undersøker også om det er en «horisontal» segregering mellom de i de øverste klassekategoriene i kultur- og økonomifraksjonene. Her finner vi et moderat segregeringsnivå i perioden. I kartanalyser ser vi at kulturfraksjonen i den øvre middelklasse og overklassen gjerne bosetter seg i de østlige delene av vestkanten. Ut fra dette mener vi denne klassemodellen er nyttig for å forstå segregering i Oslo.

– Andre studier viser også sterke sammenhenger mellom klassebakgrunn og mange forskjellige utfall i livet; skoleprestasjoner, om man tar høyere utdanning, hvilken klasseposisjon eller inntekt man får, om man tar eliteutdanninger og om man oppnår økonomiske, kulturelle eller politiske eliteposisjoner. Flere studier finner også sammenfall mellom klasseopphav og livsstil og preferanser; ens forbruk, smak og politiske holdninger. Jeg mener klassebegrepet er nyttig siden det kan avdekke mønstre vi ikke ville sett med andre variabler, det kan også hjelpe oss å forstå hva som ligger bak. Men samtidig er det en utfordring knyttet til klassemodeller fordi de også fanger opp mange andre egenskaper ved individer, ikke bare yrkesposisjon, ressurser og status som gjerne ligger til grunn for klassemodeller.

Har det blitt sånn i Norge at det er de rikeste som viser mest klasseforakt?

– Jeg er ikke kjent med forskning som kan si noe om det er mer fra den ene eller andre veien. Men det er flere norske studier som viser at de fra forskjellige klasseposisjoner har avsmak for det som oppfattes som andre klassers kultur. Jeg frykter at segregering mellom sosiale grupper bidrar til å opprettholde eller skape motsetninger i samfunnet. Man kan anta at gjensidig tillit, kontakt og forståelse mellom grupper er et gode for et samfunn, blant annet med bakgrunn i det Wilkinson og Picketts funn som er rapportert i boka *The Spirit Level*.

RØDT Norge RUNDT

NORDLAND:

Færre plasser på fylkestinget

Fylkestinget i Nordland skal reduseres fra 53 til 45 representanter etter valget. Rødt stemte mot, mens SV og Venstre var delt.

– Nordland er et langstrakt og mangfoldig fylke. Nordland har mer behov for et mangfold av representanter enn eksempelvis Vestfold, sier fylkestingsrepresentant Ingeborg Steinholt til Lofotposten.

TROMS:

– Ta kollektivtrafikken tilbake

Rødt i Tromsø krever at Troms Fylkestrafikk blir lagt ned, og at ansvaret for kollektivtrafikken i Troms blir hentet tilbake til fylkeskommunen.

– Dette er en «never ending story». Troms Fylkestrafikk har generert nesten 100 millioner kroner i negativt resultat etter at det ble stiftet. Man klarer ikke å nå målene til tross for mange lure og mindre lure måter å øke inntektene på, sier fylkestingsrepresentant Jens Ingvald Olsen til iTromsø.

OSLO:

Grorud bydel boikotter Israel

Seks av åtte Ap-representanter, SV, Rødt og de uavhengige sikret flertall i Grorud bydelsutvalg for Israel-boikott.

– Krigen i sommer har gått sterkt inn på mange av oss. Jeg er derfor veldig glad for at flertallet støtter en boikott, sier Rødts Maren Rismyhr, som fremmet forslaget, til Lokalavisen Akers Avis Groruddalen.

MØRE OG ROMSDAL:

Hvem skal styre sykehusene?

Rødt mener at valget av tomt for nytt sykehus i Kristiansund er et politisk spørsmål.

– Derfor burde avgjørelsen vært tatt av fylkestinget og ikke av helseforetaket, sier Kjell Bjarne Dahl til Tidens Krav.

Feministisk forfatter: Marta Breen. Foto: Evy Andersen.

FEMINISME

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

– Det har vært morsomt å være feminist i Norge i år, jeg føler at kvinnebevegelsen vokser for hver dag som går, sier forfatter og journalist Marta Breen.

Marta Breen ga tidligere i år ut *Født feminist – hele Norge baker ikke*. Prosaen anmelder Rita Løvseth Sandnes omtalte Breens bok som det beste utgangspunktet for en ny feministisk bølge i Norge. «Gjenoppdager vi majoritetsfeminismen kan også vår generasjon få mye moro i kampen for frihet og rettferdighet,» skrev redaktør Ellen Engelstad da hun anmeldte boka i Manifest Tidsskrift. Ingrid Baltzersen i tidsskriftet Rødt! skrev at Breen «set fingeren på ei verkelegheit eg kjenner igjen, og klarer å analysere den politisk.»

Rødt Nytt har spurt Breen om rikets tilstand når det gjelder kvinners stilling og den feministiske debatten.

Hvordan synes du mottagelsen av boka di har vært?

– For meg har mottagelsen av boka vært overveldende. En ting er at den har fått mye oppmerksomhet i media, noe som selvsagt er veldig fint. Men enda viktigere for meg har det vært å få så mye tilbakemelding fra lesere. De tvitrer og blogger om boka, skriver om den på Facebook og sender brev til meg i posten. Mange unge kvinner forteller at jeg har bidratt til deres feministiske oppvåkning – og da kan jeg vel egentlig ikke ønske meg noe mer?

Jeg forstår det som at du skildrer et tilbakeslag i boka di, at denne generasjonen tar opp igjen konservative verdier?

– Ja, jeg beskriver et slags tilbakeslag. Utgangspunktet for boka var at jeg følte at min egen generasjon kvinner var rammet av en form for kollektiv hjemlengsel. Vi dyrker hjem, interiør, håndarbeid og kjernefamilie i langt større grad enn våre foreldre. Flere kvinner enn tidligere tar sin manns etternavn, og mange drømmer om store, dyre bryllup, hvor de skal bli «gitt bort» ved alteret av sin far.

– Jeg mener å se en mentalitetsendring i

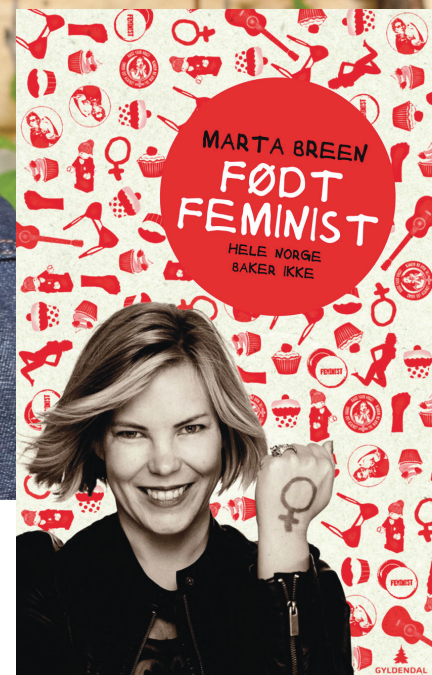
verdikonserveret retning når det kommer til familielivet. Flere såkalte husmorbloggere jeg har snakket med, har fortalt at de selv vokste opp i skilsmisshjem med fulltidsarbeidende foreldre og posesuppe, og nå vil de gi sine egne barn noe annet. Det er jo gjerne slik at hver generasjon søker sitt eget prosjekt. Mange har ambisjoner om å bli «perfekte mødre», og nivået på hva som regnes som godt foreldreskap stiger stadig. Samtidig vet vi at det fremdeles er svært ulike forventninger til fedre og mødre, og mange kvinner opplever at familiens lykke er deres personlige ansvar. Nettopp derfor framstilles tidsklemma ofte som et kvinneproblem.

Likestilling kommer ikke av seg selv

Forfatterne av boka Blåstrømper – vi er de nye feministene er komfortable med merkelappen feminist, men velger bort mye av innholdet begrepet vanligvis har og krever slutt på kvotering, fedrekvote og andre strukturelle grep for likestilling. For å sette det på spissen: er dette også feminisme?

– For meg er det fullt forståelig at kvinner på høyresida føler at feminismen og kvinnetiden ikke tilhører dem. Historisk sett har det jo vært partier og organisasjoner på venstresida som har kjempa fram alle de store seirene for kvinnesak og likestilling. Den borgerlige og konservative fløyen har ofte vært passiv eller direkte fiendtlig innstilt til en rekke viktige kvinnesaksspørsmål, enten det har vært snakk om reproduktive rettigheter eller en generell anerkjennelse av strukturelle begrensninger.

– Men til tross for dette historiske bakteppet, er det selvsagt ingenting i veien for at man kan kjempe for likestilling og feminisme uavhengig av partipolitisk ståsted. Det jeg mener er det største problemet med disse «blåstrømpene» er at det virker som om de tror at likestilling kommer av seg selv, og at vi dermed kan legge ned eller reversere de tiltakene vi ser fungerer. De mener det vil gi oss frihet at staten holder seg unna familielivet i størst mulig grad, mens jeg mener politiske virkemidler ofte gir oss friere valg. Vi kommer nok aldri til å bli enige. Selv om jeg er tilhenger av et raust feminismebegrep, mener jeg at det å være fan av Ayn Rand vanskelig lar seg kombinere med å være feminist. For meg er solidaritet og empati en grunnstein i den feministiske ideologien.

Aktuell: *Født feminist – Hele Norge baker ikke*. Foto: Gyldendal.

Hva tror du må til for å få bukt med lønnsforskjellene mellom kvinner og menn som grupper?

– Dette er et veldig stort og komplisert spørsmål, som jeg ikke klarer å svare på gjennom noen få linjer. Men ett viktig moment er å jobbe hardere for å likestille kvinner og menn som omsorgspersoner. Da vil det etter hvert bli like «risikabelt» å ansette kvinner og menn på en arbeidsplass. Vi må også debattere hvorfor typiske kvinneyrker alltid verdurderes lavere enn typiske manneyrker. Her er det snakk om patriarkalske holdninger som ligger dypt nedfelt i vår kultur. Som Gerd-Liv Valla har påpekt: Hvorfor får man smusstillegg for å jobbe med olje og kjemikaler, men ikke for å skifte gamle menneskers bæsjebleier?

Vant fram i fellesskap

Reservasjonsdebatten førte tidligere i år til rekordmobilisering på 8. mars og videre inn i 1. mai-toget. Hva tror du kan være forklaringen på at det engasjerte så sterkt?

– Man kan gjerne hevde at den blåblå regjeringa kan tilskrives noe av æren for at det virkelig er blitt vind i de feministiske seila igjen. Når de forsøkte å gi leger rett til å nekte å henvise abortsøkende kvinner, klarte de virkelig å vekke norske kvinner fra dvalen. Når noe står på spill, da begynner folk å røre på seg. Seieren i reservasjonsrettsaken har vært uhyre viktig på flere måter: Nå fikk en ny generasjon føle på kroppen at det å stå samla og å ikke gi opp førte til seier.

– Vi er en generasjon som er blitt oppdratt til å tro at dersom det er noe galt med samfunnet, så er det vi som må endre oss, og vi som må tilpasse oss bedre. Dette handler om den individualistiske tankegangen som gjennomsyrrer dagens samfunn. Men i reservasjonsrettsaken klarte vi å oppnå noe i fellesskap, og det var en ny opplevelse for mange unge kvinner og menn.

– Det har vært morsomt å være feminist i Norge dette året, jeg føler at kvinnebevegelsen vokser for hver dag som går. Folk har begynt å si i fra om urett, om objektifisering av kvinner og dårlige holdninger i media. Tida er inne for å slå tilbake.

Lime-saken: Kriminelle tar over arbeidslivet

Avslørt: Dagligvarekjeden Lime mistenkes for grov kriminalitet. Foto: Torstein Bøe/Scanpix.

ARBEIDSLIV

Brage Aronsen brage@roedt.no

Menneskehandel. Skatteundragelse. Lånebedrageri. Avsløringene rundt dagligvarekjeden Lime er et eksempel på hva slags arbeidsliv vi har i ventet dersom vi ikke endrer kurs, mener Rødt-leder bjørnar Moxnes.

Saken rundt dagligvarekjeden Lime har rystet norsk offentlighet. Atten personer er pågrepet og tretten av dem varetaktsfengslet. Politiet mistenker at flere personer tilknyttet til dagligvarekjeden, står bak grov menneskehandel, skatteundragelse, omfattende og systematisk Nav-svindel og lånebedrageri.

– Lime-saken viser at svart økonomi, sosial dumping og kriminelle handlinger går hånd i hånd. Og vi ser at man skjuler kriminelle handlinger i legal virksomhet med hvitvasking, fiktiv fakturering og trygdesvindel, sier Moxnes til Rødt Nytt.

– I stedet for å legge til rette for enda mer fri flyt av kriminalitet i arbeidslivet, bør regjeringa gjøre som vi har foreslått, og styrke Arbeidsmiljøloven. De bør sette en stopper for bemanningsbyråene, og gjeninnføre samme begrensninger på privat arbeidsformidling som man hadde fram til år 2000. Før 2000 var privat arbeidsformidling forbudt. Dette, sammen med effektive kontrolltiltak som revisjonsplikt, ville gjort det mye vanskeligere for mafiaen.

Truer det seriøse næringslivet

Moxnes mener useriøse og kriminelle aktører er i ferd med å ødelegge store deler av det seriøse næringslivet. Hovedproblemet er mangelen på kontroll som følge av EØS-avtalens frie flyt av kapital, varer, tjenester og arbeidskraft.

– Lime-saken er dessverre ikke noe unntak, det vi ser er jo at sosial dumping og arbeidslivskriminalitet brer om seg i rekordfart. Det har gått så langt at det nå truer eksistensgrunnlaget for den seriøse delen av næringslivet. Dette skyldes blant annet at Norge gjennom EØS-avtalen er lagt åpent for en brutal konkurranse på lønns- og arbeidsvilkår og organisert kriminalitet, som ifølge politiet truer samfunnssikkerheten. Problemene har eskalert etter EUs østutvidelse i 2004. Stortinget gjorde

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: Jørn Knutsen.

vondt verre ved å deregulere utleie av arbeidsfolk. Nå brukes utleiefirmaer systematisk til sosial dumping og kriminalitet.

I denne saken har politiet, Nav, Skatteetaten, Næringsetaten og Tollvesenet samarbeidet tett. Hva bør være fagbevegelsens rolle i slike saker?

– For å bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, er vi helt avhengige av sterke fagforeninger på arbeidsplasser landet rundt. Politiet og arbeidstilsynet vil aldri kunne kontrollere mer enn en brøkdel av virksomhetene. Derfor bør ikke fagforeningenes søksmålsrett ved brudd på arbeidsmiljøloven fjernes, men tvert i mot utvides til å gjelde flere deler av arbeidsmiljøloven. Men her går det i stikk motsatt retning, for regjeringa vil nå fjerne fagforeningenes søksmålsrett.

– Der Frp vanligvis er opptatt av å ta lovbryterne, vil de nå gjøre loven mindre streng. Frp og Høyre er nok bekymret for arbeidslivskriminalitet, men nå viser de at det er viktigere for dem å svekke fagbevegelsen enn å svekke mafiaen.

EØS et hovedproblem

Hva slags tiltak må til for å hindre nye slike saker i fremtiden?

– Demninga er ikke bare i ferd med å briste innen dagligvarebransjen, men også i hotell og restaurant, bygg og anlegg, renhold, og deler av fiske- og kyllingindustrien. Vi må meisle ut en politikk som bevarer norske lønns- og arbeidsvilkår og velferd, uten å stenge grensene. Gjør vi ikke det, åpner vi for innvandringsfiendtlige krefter. Da må vi blant annet reversere frislippet av bemanningsselskapene. Men det er ikke forenlig med EØS-avtalen, avslutter Rødt-lederen.

Forbundsleder: Odd Christian Øverland. Foto: Postkom.

Dyrare og dårlegare posttenester

VELFERD

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

– Regjeringa bør vakte seg mot å gjennomføre ein politikk som EU sjølv ser er feilslått, seier forbundsleiar Odd Christian Øverland i Postkom.

Øverland åtvarar mot dyrare og dårlegare posttenester i distrikta om ny postlov går gjennom.

– Den varsla konkurransedreininga vil føre til ulike prisar, ulike servicenivå og ulike tenester for ulike delar av landet. Det blir billigare å sende post i sentrale, urbane strøk, medan ein må forvente å betale makspris i distrikta.

Solberg-regjeringa vil innføre EUs postdirektiv og opne for fri konkurranse om post i Noreg. Postkom er mot lovendinga, og står saman med Nei til EU og bondeorganisasjonane for å forsvare gode posttenester alle stader i landet. På Stortinget har dei støtte frå SV, Sp og Ap.

Postkom mobiliserte mot postdirektivet også under den raudgrøne regjeringa, som til slutt sa nei til direktivet. Sidan har ein rapport EU sjølv bestilte avdekt at postliberaliseringa i EU ikkje ga betre eller billigare posttenester, men derimot dårlegare lønns- og arbeidsvilkår. Den blå regjeringa vil likevel innføre postdirektivet og gi marknadskreftene fritt spelrom.

– Det vil gjere det dyrare å drive næring, bu og leve i distrikta. Og det vil kunne bidra til ei ytterlegare sentralisering av all aktivitet som i dag er avhengig av eit desentralisert postvesen, seier Ingeborg Steinholt. Ho er fylkestingsrepresentant for Raudt i Nordland.

– Vi har i stor grad folkemeininga med oss, men saka må meir opp i lyset. Raudt vil vere ein pådrivar for å sette dette på den politiske dagsorden, i media og i fagbevegelsen, seier Steinholt.

– I tillegg vil vi ta opp saka til politisk behandling der vi kan, i kommunestyre og fylkesting i dei områda der dette vil slå negativt ut. Dermed legg vi press på andre parti til også å måtte ta stilling til dette. Det er berre eit folkeleg engasjement som vil kunne få regjering og storting til å snu, men drahjelp frå parlamentariske organ er berre positivt.

Lokalt jobbar Postkom med å få grasrotas syn fram til politikarane. Odd Christian Øverland meiner distriktsrepresentantar oftare er klar over kor viktig god infrastruktur er for næringslivet og sysselsettinga i distrikta.

– Dei som er valde inn på Stortinget frå Oslo eller andre sentrale strøk på Austlandet har nok gjerne større utfordringar med å forstå konsekvensane enn dei som kjem frå distrikta, seier forbundsleiaren.

Sjå også kampanjesida postdirektivet.no

Palestina-aktivist: Anna Lund Bjørnsen. Foto: Stig Marlon Weston/SV.

Turisme under okkupasjon

SOLIDARITET

Magne Hagesæter magne@roedt.no

– Norske turoperatører bidreg til å støtte ulovlege busettingar, seier Anna Lund Bjørnsen, leiar av Fellesutvalget for Palestina (FuP).

I september kom organisasjonen med rapporten *Turisme i Israel og Palestina* som avdekka fleire brot på marknadsføringslova og reglar om etisk turisme.

– 5 av 8 norske turoperatører besøker dei ulovlege israelske busettingane. Enkelte overnattar også på hotell der, som til dømes i busettinga Ariel, og legg dermed frå seg store beløp, seier Bjørnsen som har vore hovudforfattar av rapporten.

I rapporten kjem det fram at 54 % av reisemåla annonsert som Israel i realiteten er okkuperte palestinske eller syriske område.

Kven drar på desse turane?

– Det veit vi ikkje så mykje om. Ofte er det organisasjonar som bestiller reisene, og dei er ofte klar over kva dei gjer. Når dei drar i busettingar med religiøs betydning er det nok ei meir bevisst handling. Når turistar besøker Ahava-butikken i busettinga Mitzpe Shalem, ved Dødehavet, er dei nok meir uvitande om at dette er okkupert land.

Kor viktig er denne turismen for Israel?

– Det er openbart viktig økonomisk og bidreg til mange arbeidsplasser. Men viktigare handlar det om korleis folk ser på og får inntrykk av landet som eit fredelig og vanlig land. Desse turane retusjerer vekk okkupasjonen, seier Bjørnsen.

Som vidare oppfølging av turoperatørane har FuP inngått eit samarbeid med Virke Reise Utland som organiserer dei norske turoperatører og som i fjor skreiv under på retningslinjene til United Nations World Tourism Organization (UNWTO).

– Forbrukarrådet seier vi har rett, men dei følgjer det ikkje opp. Dersom turoperatørane ikkje endrar sin praksis med feilinformasjon, vil det i neste omgang bli ein kampanje mot dei, lovar Bjørnsen.

Rapporten tek i tillegg opp dei vanskelige tilhøva for palestinsk turismeverksemd.

Kva hindringar møter den palestinske turismen?

– Sjølv okkupasjonen gjer det svært vanskelig for palestinsk turisme. Eit døme er den manglande tilgangen til Dødehavet. Dei palestinske turguidane eg kjenner til får ikkje innreiseløyve i Israel og har knapt vitja Jerusalem. For utanlandske turistar er det ofte skremmande å møte Israelske skilt som forbyr reise i A-områda, avsluttar Bjørnsen.

Rapporten oppmodar til slutt nordmenn om å reise til Palestina, og har tips og lenker om dette. Den norske turoperatøren Al Quds Reiser blir anbefalt som ein bra stad å byrje.

I krig mot ISIL: Et YPJ-medlem i Rojava. Foto: © Xander Stockman / www.flickr.com/photos/betweenfreedomandhappiness.

Kurdarar i kamp mot ISIL

INTERNASJONALT

Magne Hagesæter magne@roedt.no

– Det kurdiske sekulære sjølvstyret i Rojava er den farlegaste trusselen mot IS sitt kalifat, seier Kurdistan-kjennar Erling Folkvord. I oktober blei han og Svein Olsen sendt som Rødt-delegasjon til den ISIL-beleira byen Kobani.

– Det demokratiske og sekulære sjølvstyret Rojava er opplagt den farlegaste trusselen mot ISIL sitt kalifat på sikt. I Rojava er alle religionar og etniske grupper likestilt, både arabisk, kurdisk og arameisk er offisielle språk, seier Folkvord. Rødt-delegasjonen reiste med mål om å nå den kurdiske grensebyen Kobani (An al-Arab på arabisk) i byrjinga av oktober, men på grunn av tyrkisk grensestenging greidde dei ikkje å komme seg inn på syrisk side.

Tyrkias rolle

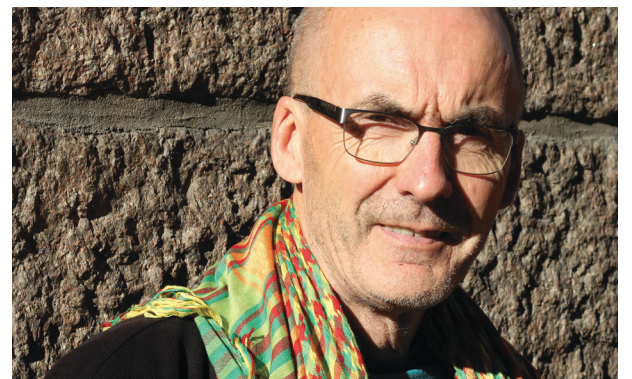
Turen stadfesta biletet dei hadde av Tyrkia som sterkt delaktig i ISIL-offensiven mot den kurdiske byen.

– Vi såg sjølv ein lastebil som kom frå tyrkisk side av grensa og lasta av ISIL-soldatar. I tillegg har vi fått mange detaljerte augevitneskildringar om våpen- og folketransport over den tyrkiske grensa til IS, seier Folkvord oppgitt.

– Mange har fortalt om ISIL-eldgjeving mot landsbyer på tyrkisk side utan av Tyrkia har protestert. Slike krenkingar av internasjonale grenser vekker normalt sterke reaksjonar. Dette vart òg illustrert for oss då vi sjølv kjende at tre ISIL-raketar slo ned i nabohuset vårt i landsbyen Alizer nokre hundre meter frå grensa, seier han.

– Den tyrkiske presidenten Erdoğan uttalte offentleg at PKK og Rojava er ein større trussel mot Tyrkia enn ISIL. Fordi kurdisk sjølvstyre ikkje samsvarar med Erdoğan si linja «ein stat - eitt folk».

– ISIL har bomba sammen dei tre sjukehusa i Kobani. Rødt har stilt krav om at den norske regjeringa skal sende tre ferdigpakka feltsjukehus til grensa. Det ville vore ei solidarisk handling som ville berge mange liv, seier Folkvord.

Kurdistan-kjennar: Erling Folkvord. Foto: Brage Aronsen.

Internasjonal solidaritet

Ramin Mamedi, dagleg leiar av Stiftelsen Kurdisk Media og Kultur (Stêrk TV), fortel til Rødt Nytt at situasjonen i Kobani framleis er kritisk. Likevel vågar han å vere optimistisk:

– Dei kurdiske forsvarsstyrkene har små våpen, men stor vilje. Dei har kjempa i over 50 dagar mot ISIL, og dei kjemper no for æra til alle kurdarar, seier Mamedi bestemt.

Dessutan beskriv han det som ei positiv vending at soldatar frå Peshmerga-styrkene i irakisk Kurdistan omsider fekk krysse den tyrkiske grensa etter internasjonalt press mot Tyrkia.

– 150 Peshmerga-soldatar fekk nylig komme inn til Kobani for å støtte YPG og YPJ (folkets- og kvinnes forsvarsstyrker) i forsvaret av byen, seier han.

Korleis er situasjonen i Kobani akkurat no?

– Angrepa frå ISIL held fram frå aust, sør og vest. ISIL har ikkje greidd å komme inn i sentrum, men bombarderer frå avstand. Samstundes har dei tatt kontroll over byadministrasjonen som ligg i austkanten av byen. Det er svært farlig for sivile, og mange forsøker å flykte frå byen. Men det er allereie 200 000 flyktningar på den tyrkiske sida av grensa, og Tyrkia vil ikkje ha fleire. Det er svært dårlege forhold i leirane, og vinteren er på veg.

– Kurdarar over heile verda har Kobani i sitt hjarte. Det har vore markeringar i mange land. Til dømes gjekk kvinner i Afghanistan til gatene for å demonstrere under den internasjonale støttedagen for Kobani 1. november. Eg håper engasjementet vil halde fram å auke i Noreg. Det er mange måtar å vise solidaritet på. Til dømes bør folk sjølv reise til Kurdistan og sjå korleis situasjonen er.

Skjerpet tone mellom Nato og Russland

Tilspisset: Situasjonen i Ukraina skjerper tonen mellom NATO og Russland. Fto: Sasha Maksymenko/CC.

Forsker ved NUPI: Julie Wilhelmsen. Foto: NUPI.

INTERNASJONALT

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

– Den demilitariserte sonen er i ferd med å bli militarisert igjen, sier forsker Julie Wilhelmsen.

Wilhelmsen er seniorforsker ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI). Hun mener Ukraina-krisen har styrket den fløyen i Nato som har et ønske om å konsentrere innsatsen om egne nærområder.

– Etter lang tid med out of area-operasjoner er det i Nato-kretser mange som ønsker å vende oppmerksomheten tilbake til den nordlige halvkule og styrke forsvaret av Nato-landene selv. Tonen med Russland er blitt mye dårligere den siste tiden. Samtidig påpeker Wilhelmsen at det ikke er en ukjent fiende Nato mener å stå overfor:

– Nato er jo en forsvarsallianse som i utgangspunktet ble etablert for å kjempe mot Sovjet-makten – og Russland er Sovjet-maktens arvtaker. Polen og de baltiske stater er mer tilbøyelige til å se Russland som en fiende, på grunn av sin historie. Det som er nytt nå er at de baltiske statene som tidligere var del av Sovjetunionen nå inviterer Nato nærmere inn til Russlands grenser.

Ny militarisering

NUPI-forskeren mener vi allerede ser en mer ustabil maktkamp mellom Russland og Nato.

– Den demilitariserte sonen er i ferd med å bli militarisert igjen. Man øver hyppigere og nærmere grensen. NATO-Russia Founding Act legger begrensninger på hvor man kan ha ulike styrker og baser, men Nato gjør alt de kan innenfor grensen av denne avtalen for å styrke sitt nærvær. Når det er sagt, mener Wilhelmsen at Nato-land også har fått seg en vekker når de så hvor fort opptrappingen skjedde i Ukraina.

– Det har vært litt sjokkerende, rett og slett. Det er ikke i noens interesse om man igjen begynner å kommunisere utelukkende med våpenrasling. De fleste ser nok at det er viktig å besinne seg og komme tilbake til de punktene hvor det går an å snakke sammen.

Trenger å bygge på tillit

Julie Wilhelmsen understreker at det pågår en diskusjon internt i Europa og til dels også i Nato om hvilken linje man skal velge. Der noen sverger til dialog, oppfatter andre Russland som en så stor trussel at de mener opptrapping er eneste mulighet.

– Norge bør i hvert fall være av de aktørene som

har et realistisk forhold til Russland, samtidig som vi har en pragmatisk og beroligende tilnærming. Jens Stoltenberg har som generalsekretær mulighet til å ha en slik rolle etter mange års erfaring med praktisk samarbeid mellom Norge og Russland, spesielt i nordområdene. Denne tillitsbyggingen over tid kan komme til nytte nå, sier Wilhelmsen.

Problematiske samarbeid

Den islamske staten (IS) har de siste månedene stått høyt på den geopolitiske agendaen. Her er Russland og USA forent i kampen mot IS. Også når det gjelder Afghanistan og Iran har motpolene noen sammenfallende interesser.

– Det er en generell mekanisme at en felles ytre fiende og felles utfordringer kan sveise partene sammen, sier Julie Wilhelmsen. Hun påpeker samtidig at slikt samarbeid har sine problematiske sider:

– Det strategiske partnerskapet mot internasjonal terrorisme fra 2001 resulterte i at man vendte det blinde øyet til Russlands menneskerettsbrudd i Tsjetsjenia – som var deres versjon av krigen mot terror – og på samme måte bar over med USAs forsømmelser mot menneskerettighetene.

Wilhelmsen mener økonomi er den viktigste faktoren som fortsatt binder Russland og Vesten sammen.

– Russland er integrert i den globale og vestlige økonomien, det er sterk gjensidig avhengighet blant annet når det gjelder eksport og import av energi. Sanksjonene svir økonomisk både for Russland og Vesten.

Advarer mot opptrapping

Helge Lurås leder Senter for internasjonal og strategisk analyse (SISA). Tidligere i år advarte han Nato mot å eskalere det risikable spillet mellom Nato og Russland. Begge parter har tilgang på atomvåpen og «står i front av materielle og institusjonelle systemer som kan utslette all menneskelig sivilisasjon i løpet av et par timer», påpekte Lurås i Klassekampen 4. september.

– Jeg er mindre bekymra nå enn jeg var før Nato-toppmøtet i Cardiff, sier Lurås til Rødt Nytt.

– Det som i stor grad har skjedd er at utfordringene i Midtøsten har overtatt oppmerksomheten fra vestlige ledere. Da er det ikke rasjonelt å prioritere en fortsatt eskalering av konflikten med Russland.

Han understreker at det bare er responsen fra Nato som har endret seg den siste tida og ikke noe ved Russlands framgangsmåte.

– Nei, atferden til Russland har ikke endret seg i retning av noe som er mer tilfredsstillende for

Leder ved SISA: Helge Lurås. Foto: SISA.

Nato.

Lurås peker på at det er en geopolitisk realitet at Russland har større innflytelse i Ukraina, og mener dette har kommet tydeligere fram i det siste.

– Nato og USA har feilberegnet styrkeforholdet.

Må unngå militærmakt i diplomatiet

«Vesten har svelget et stort område som under den kalde krigen var under politisk kontroll av Sovjet-Russland. Vesten har ikke sett noe fiendtlig eller aggressivt ved ekspansjonen av Nato. Men det har Russland,» skrev Lurås i Klassekampen 4. september.

Han påpekte også at Nato i likhet med Russland brukte militærmakt for å oppnå politiske målsettinger: «Nato og Russland er atommakter. Atommakter må ikke gå til krig med hverandre. Punktum. Det forsto man under den kalde krigen. Og den innsikten må vi gjenfinne i dag.»

– Både Nato og Russland må la være å bruke militære virkemidler for å gi politiske og diplomatiske signaler, sier Lurås. Som eksempler på slike markeringer peker han på hvordan Nato og Russland i dag legger militærøvelser i eller flytter styrker til den andre partens nærområder, driver jagerflyaktivitet tett ved eller på motpartens territorium og sender fartøy inn i andres farvann.

– De må unngå slikt som dette i en diplomatisk, politisk utveksling.

Helge Lurås advarer samtidig mot økte forsvarsbudsjetter og flere styrker til Baltikum. «Militære virkemidler er allerede i bruk i konflikten mellom Nato og Russland. Politikerne må minnes på at det siste våpenet i begge arsenal er kjernefysisk,» konkluderte han 4. september. Han mener Nato bør holde en dialog gående med Russland om det som er felles utfordringer, blant annet utviklingen i Midtøsten med statssammenbrudd og radikal islamisme.

Leder i Industri Energi Ungdom: Johnny Håvik. Foto: Bjørn Grimstad.

– TTIP truer demokratiet

SOLIDARITET

Brage Aronsen brage@roedt.no

Industri Energi Ungdom frykter frihandelsavtalen TTIP vil rasere faglige rettigheter, uthule demokratiet og flytte makt vekk fra folkevalgte organer og over i lukka styrerom.

Debatten på Industri Energis landsmøte om frihandelsavtalen Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) endte i et vedtak som blant annet sier at Industri Energi vil gå mot avtaler som ikke sikrer rettferdig handel eller der de grunnleggende faglige rettighetene ikke respekteres. Rødt Nytt har bedt leder i Industri Energi Ungdom, Johnny Håvik, forklare kritikken mot TTIP.

– TTIP har vakt stor motstand i europeisk fagbevegelse. Mest kjent er kanskje motstanden fra de to store forbundene i Tyskland, Verd.di og IG Metall med sine til sammen 4,5 millioner medlemmer. Europeisk fagbevegelse er daglig under et enormt press som følge av finanskrisa, og de frykter at TTIP vil bli en enda sterkere drivkraft i et kappløp mot bunnen, sier Håvik.

Dere hevder at TTIP er et angrep på demokratiet?

– Da tenker vi særlig på den nevnte tvisteløsningsmekanismen som skal åpne for at selskaper kan saksøke stater som innfører nasjonale lover eller reguleringer som de mener kan skade fremtidig profitt. Dette flytter makt fra nasjonale domstoler til overnasjonale tribunaler. Det eksisterer allerede i dag mange slike avtaler. Velkjente søksmål er franske Veolia som har gått til sak mot Egypt fordi de hevet minstelønna. Et annet er svenske Vattenfall som saksøker Tyskland for 43 milliarder svenske kroner for å fase ut atomkraft. Det sier seg selv at de nasjonale regjeringene kommer til å være svært forsiktig med å innføre lovgivning som kan utløse slike søksmål fra selskapene.

– Vi er også svært kritisk til at forhandlingene foregår i streng hemmelighet, mens multinasjonale selskaper får ta del i forhandlingene, sier Håvik.

– Hele poenget med avtalen er å harmonisere regelverk mellom USA og Europa. European Trade Union Confederation er særlig bekymra for situasjonen i USA med angrep på retten til kollektive forhandlinger og retten til å organisere seg. USA har kun ratifisert to av ILOs åtte kjernekonvensjoner. Tvisteløsningsmekanismen vil også åpenbart forrykke maktforholdet i arbeidslivet klart i arbeidsgivers favør.

– Når vi skal bygge en samla folkeallianse mot TTIP må vi understreke at dette på ingen måte handler om økt handel og sysselsetting slik det hevdes fra tilhengerne. Dette handler om å flytte makt fra de folkevalgte og inn i styrerommene til multinasjonale selskaper. Det kan vi selvsagt aldri godta!

I krise: Europeisk fagbevegelse sliter i motbakke. Her fra en streikemarkering i Zaragoza, Spania. Foto: M. Davidovich/CC.

Uro i Euroland

INTERNASJONALT

Brage Aronsen brage@roedt.no

Halvor Fjermeros har skrevet bok om europeisk fagbevegelse i møte med den økonomiske krisa. Det er alt annet enn en solskinnshistorie.

Fjermeros er bystyrerepresentant for Rødt i Kristiansand, og har reist Europa på kryss og tvers for å snakke med fagforeningsfolk og representanter for de sosiale bevegelsene om den økonomiske krisa og dens virkninger. Det har resultert i boka *Uro i Euroland - Faglig avmakt og sosial motstand i EUs nye arbeidsliv* (Res Publica 2014).

Fri flyt av sosial dumping

Du tegner et temmelig dystert bilde av en fagbevegelse med liten evne til å stå i mot de usosiale krisetiltakene?

– Hvert av de kriserammede landene har sin egen historie. Det finnes ingen generell forklaring på utviklingen, men det finnes en del fellesstrekk. Markedsliberalistene har etablert sine tanker som den rådende ideologi. De har innført et svært omfattende regime med stor beslutsomhet, som omfatter både politiske såvel som rettslige midler. I konkurransedyktighetens navn ser vi nå framveksten av EUs femte frihet: fri flyt av sosial dumping. Samtidig opplever fagbevegelsen at dens tradisjonelle virkemidler gradvis blir forbudt ved lov.

– En mer strukturell årsak er at fagbevegelsen har blitt svekka gjennom endringene av selve arbeidsplassene. De siste årenes utvikling med bruk av vikarbyråer, korttidskontrakter og import av arbeidsfolk til bestemte arbeidsplasser utfordrer det sosiale fellesskapet på en arbeidsplass. Kollektivets betydning svekkes. Arbeidet blir som et forbigående besøk. Dette gjør det langt mer krevende å være tillitsvalgt.

Sosialt opprør mot systempartiene

– Noe av fagbevegelsens manglende evne til å fange opp de nye bevegelsene henger sammen med at de blir slått i hartkorn med de sosialdemokratiske systempartiene, sier Fjermeros.

– Enkelte steder har sosialdemokratene fått så hard medfart at de har blitt spilt fullstendig ut på sidelinja. I Hellas ligger det gamle regjeringspartiet Pasok under 10 % på målingene og har endt som gissel i en koalisjonsregjering som gjør nøyaktig som troikaen bestående av Den europeiske sentralbanken, EU og Det

Forfatter: Halvor Fjermeros. Foto: Norman Knaus.

internasjonale pengefondet ber om. Det er ganske tankevekkende at sosialdemokratene fem-seks år inn i krisa ikke greier å tenke nytt.

– Også i Spania er sosialdemokratiet i dyp krise. Vi ser blant annet hvordan den nye konkurrenten fra venstre, Podemos, gjør det meget godt på målingene. Grunnlaget for dette er framveksten av mer spesialiserte bevegelser innretta på å kjempe de kampene som byr seg fram. Et eksempel er «Plataforma», en frontorganisasjon mot husutkastelser. Det begynner å bli tydelig for folk at det sosiale Europa som sosialdemokratene snakket om for et tiår siden ligger i grus. Denne mistilliten rammer også store deler av fagbevegelsen.

Er Europa på vei mot en situasjon lik den i USA, der fagbevegelsen ligger med brukket rygg?

– Det er noen grunnleggende forskjeller på folks holdninger til fagbevegelsen i Europa og USA, som nok også vil overleve dagens krise. Men vi ser hvordan krisa har fått fart på endringene i arbeidslivet og gjør fagbevegelsens arbeid mye vanskeligere. Her har USA fungert som modell for EU og for de store arbeidsgiverne. Et av de groveste eksemplene på amerikanisering av arbeidslivet er Amazon, som har importert hele konseptet sitt fra USA, helt ned til detaljer om hvordan arbeidstakere skal gå kledd. Amazon omtaler ikke arbeidstakerne som ansatte, men som «hands». Ved sånne bedrifter er det utrolig krevende å få på plass tariffavtaler.

Hva kan vi lære av de siste åras kamper i Europa for å bli bedre rustet til å slå tilbake angrepene på det ordnede arbeidslivet her hjemme?

– Jeg tror det viktigste er at vi må tenke gjennom hvordan fagbevegelsen på nytt kan styrkes på laveste nivå, hvordan vi kan bygge slagkraftige foreninger som kan stå imot avmaktsfølelsen. Fagbevegelsen er mange steder blitt topptung og byråkratisk. Vi må være forberedt på å omstille oss hvis vi skal kunne revitalisere det faglige engasjementet.

Bøtelagt: Leder av LO i Tromsø, Ronny Johansen. Foto: Marius Fiskum.

Bøtelagte fagforeningsfolk trenger støtte

– Havnearbeidernes kamp handler om retten til tariffavtale. Derfor gir Rødt ei krone per medlem til bøtefondet, sier faglig leder i Rødt, Anders Evenstuen.

Tromsøs havnearbeidere har siden desember i fjor vært i sympatistreik med kolleger som slåss for tariffavtale ved Risavika terminal i Stavanger. Ved flere anledninger har fagforeningsaktivister blitt arrestert og bøtelagt under blokade mot streikebrytere på havna i Tromsø. I den forbindelse har Heismontørenes Fagforening tatt initiativ til et fond for å dekke de bøtelagtes utgifter. Så langt har det blitt samlet inn rundt 40.000 kroner, men bare bøtene beløper seg til over 200.000.

– Bøtefondets førsteprioritet er å dekke bøtene som demonstrantene fikk etter blokaden 12. juni. Andreprioritet er å dekke advokatutgiftene, sier Markus Hansen, leder i Heismontørenes Fagforening til Transportarbeideren.

Rødt har lenge jobbet for havnearbeidernes sak. Nå gir partiet også støtte til bøtefondet.

– At politiet settes inn mot streikende er sjelden kost i Norge. I Tromsø har ordensmakta stilt seg på arbeidsgivers side i en pågående konflikt. En slik innblanding fra politiet tar fra de streikende deres eneste lovlige virkemiddel, nemlig streikeretten. Det forundrer meg at dette ikke har vekket sterkere reaksjoner, sier Anders Evenstuen, faglig leder i Rødt.

– Havnearbeiderne kjemper for et ordna arbeidsliv, for tariffavtale og mot sosial dumping. Derfor gir Rødt ei krone per medlem til bøtefondet. Jeg vil spesielt oppfordre Arbeiderpartiet om å gjøre det samme, sier Evenstuen.

Bøtefondet tar gjerne i mot bidrag fra enkeltpersoner. Bruk kontonummer: 1207.16.33827 og merk innbetalingen «Bøtefondet».

Brage Aronsen
brage@roedt.no

President risikerer tiltale etter folkeavstemning

9. november avholdt katalanerne en historisk folkeavstemning om deres tilknytning til Spania. Nå risikerer president Artur Mas straffeforfølgelse.

Folkeavstemningen der katalanerne skulle ta stilling til spørsmålet om uavhengighet fra Spania ble i stor grad boikottet av nei-siden. Rundt 35%, 2,3 millioner, av de stemmeberrettede deltok i avstemningen hvis resultat ble 80,76% for full uavhengighet, 4,54% mot og 10,7% for en føderal løsning med økt selvstyre.

På grunn av juridiske problemer ble avstemningen 9. november endret fra en formell og bindende avstemning til en avstemning av mer symbolsk karakter. Like fullt er det ventet at spanske myndigheter tiltaler president Artur Mas for å ha trosset rettens ordre samt misbruk av offentlige midler. Spanias konservative justisminister Rafael Catalá erklærte avstemningen for «ufruktbar og ubrukelig» i forkant og annonserte at han ville be statsadvokaten etterforske hvorvidt den er i strid med en avgjørelse truffet av den spanske grunnlovsdomstolen. Mas tar en eventuell tiltale med knusende ro og akter å trappe opp arbeidet for uavhengighet:

Risikerer tiltale: Katalonias president Artur Mas. Foto: Convergència Democràtica.

– Vi vil selv bestemme over vår politiske fremtid. Alle nasjoner har rett til dette og modne demokratier respekterer denne retten, sier ha i en pressemelding.

Det regjerende høyrepartiet Partido Popular såvel som sosialdemokratene PSOE mener enhver avstemning om uavhengighet for Spanias autonome regioner er ulovlig. De henviser til en passasje i grunnloven som slår fast at Spania er et udelelig rike.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Samarbeid: Rødt har bedt LO-ledelsen om tettere samarbeid. Foto: Scanpix.

Ber om tettere samarbeid med LO

Etter vedtak i partiets landsstyre har Rødt sendt et brev til LO der det inviteres til et tettere samarbeid. Partiet ønsker blant annet halvårige møter med LO-ledelsen. I brevet står det blant annet at «Rødt mener tida er inne for en demokratisk nyorientering av LOs faglig-politiske samarbeid. Samarbeidet med landets største parti er viktig, samtidig må flere partier kunne inkluderes.»

Partiet viser til en rekke politiske områder der LO og Rødt har sammenfallende syn. Overfor LO-Aktuelt påpeker Rødt-leder Bjørnar Moxnes at da LO før siste stortingsvalg undersøkte hvordan partiene støttet LOs krav, var det Rødt som lå nærmest LOs syn i de politiske sakene.

– Det var LO-kongressen som rakte oss en utstrakt hånd da de bevilget penger til Rødts valgkamp. Det viser at LO-kongressen ønsket at Rødt skulle få plass på Stortinget, sier Moxnes til LO-Aktuelt.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: Einar Aslaksen.

– Norge er et skatteparadis for rike

Årets skattelister viser at Norge er et skatteparadis for de aller rikeste, mener Rødt-leder Bjørnar Moxnes.

– Mange av dem som har mest, bidrar minst, sier han.

Av de 100 med høyest formue i Norge, var 17 registrert uten en krone i skattbar inntekt i 2013. Mange av de superrike betaler altså ikke inntektsskatt. Det eneste de betaler er formueskatt.

– Disse tallene sier egentlig mest om regjeringen. Det finnes milliardærer som ikke betalte en krone i inntektsskatt i fjor. Likevel er det barna til de uføre Siv Jensen tar pengene fra, sier Moxnes.

– Dette er forskjells-Norge i 2014. De som har mest å bidra med, har lavest skatteinnsats. Det trengs en grunnleggende omlegging av skattesystemet.

– Vi vil innføre lavere skatt for dem med lave inntekter, slik at ingen med inntekt under 160 000 trenger å skatte. I tillegg må skatteinnsatsen økes markant for de rikeste. Derfor har vi blant annet foreslått å likestille skattenivået for inntekt fra arbeid og aksjer. I dag er det lavere skatt på penger man tjener på aksjer enn på vanlig arbeid. Det er ikke rettferdig, sier Moxnes.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Boikott: SodaStream anklages for å tjene penger på okkupasjonen. Foto: Electronic Intifada.

Boikott gir resultater

I slutten av oktober ble det klart at brusmaskinprodusenten SodaStream planlegger å stenge fabrikken i den ulovlige bosettingen Mishor Adumim på Vestbredden i 2015. En talsperson for selskapet sier til den israelske avisen Haaretz at selskapet flytter produksjonen til Lehavim, i sørlige Negev. Norske Palestina-aktivister aner utsikt til en seier.

– Det er veldig positivt at SodaStream nå sier at de planlegger å stenge fabrikken i Mishor Adumim. Om dette faktisk skjer, er det en full seier for kampanjen i Norge og internasjonalt, sier Stein Gulbrandsen, arbeidsutvalgsmedlem i Fagforbundet i en pressemelding.

– SodaStream støtter ennå opp under konfiskering av palestinsk land. Kampanjen kommer til å fortsette helt fram til SodaStream faktisk stenger fabrikken på Vestbredden. Selskapet har tidligere kommet med garantier som har vist seg å ikke stemme. Det er derfor viktig å vente og se om uttalelsene til selskapet holder vann, sier Kathrine Jensen, leder av Palestinakomiteen i Norge.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Utestengt: Gaza-lege Mads Gilbert. Foto: Brage Aronsen.

Mads Gilbert nektet innreise til Gaza

Palestinaaktivisten og legen Mads Gilbert får ikke reise til Gaza via Israel. Gilbert er utestengt på grunn av det Israel betegner som «sikkerhetshensyn». Gilbert har i en årrekke jobbet frivillig som helsearbeider i Gaza og har aldri lagt skjul på sin kritikk av den israelske okkupasjonsmakten.

– Israel har ingenting å fare med. Jeg er en lege som jobber på et sykehus, og samtidig dokumenterer det jeg ser og det jeg gjør. Det er klart det er ubehagelig for Israel. Men jeg har aldri gjort noe galt, og aldri brutt noen israelske sikkerhetsbestemmelser, sier Gilbert til NTB.

– Det er ikke bare personen Mads Gilbert, men også UNN som er nektet innreise. Dette vil bety at noen pasienter vil få dårligere behandling enn de ellers ville ha fått, sier direktør Tor Ingebrigtsen ved Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) til Dagbladet.

Gilbert lanserte nylig sin nye bok «Natt i Gaza», basert på hans opplevelser som lege på Shifa-sykehuset i Gaza by under krigen i sommer.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Allianse: Broen til framtiden forener fagbevegelse, miljøbevegelse og kirke til kamp for klimaet. Illustrasjon: Broen til framtiden.

Krever 100.000 klimajobber

Broen til framtiden er en allianse bestående av fagbevegelsen, miljøbevegelsen og kirken. Nå jobber de for å samle inn 100.000 underskrifter for å skape 100.000 klimajobber.

Underskriftene skal overrekkes myndighetene på Broen til framtiden-konferansen i mars 2015.

– Broen til framtiden viser hvordan miljøbevegelsen og fagbevegelsen kan forenes når de begynner ved å mobilisere rundt en sak hvor de er enige, og bruker den saken som en slags plattform for videre samarbeid, sier Aled Dilwyn Fisher.

– Jeg har sett fra min tidligere erfaringer i Storbritannia, og i det jeg nå opplever gjennom denne alliansen, at bevegelsene kan lære mye fra hverandre, men også har mange felles prinsipper som kan bygges på, spesielt solidaritet. Det er ikke bare fagforeningene som må innse at miljøkrisa, spesielt klimaendringene, er den største trusselen arbeiderbevegelsen står ovenfor. Miljøorganisasjonene må skjønne at den folkelige bevegelsen som må til for å skape klimarettferdighet er umulig uten arbeiderne. Bevegelsene har egentlig flere ting til felles enn ting de ikke er enige om. Det handler om å bygge tillit gjennom konkret politisk samarbeid.

Klimaforkjemper: Aled Dilwyn Fisher. Foto: UiO.

– Klimajobber dreier seg om helt nye jobber innen fornybar energi, bærekraftig transport, miljøforskning, og andre sektorer som er rettet mot utslippsreduksjoner, og bygger en grønn omstilling. De er trygge, langsiktige jobber hvor opparbeidede rettigheter er opprettholdt og utvidet. Men det handler også om hvordan de skapes. Vi kan ikke vente at dette skjer gjennom markedet, vi trenger en offentlig satsing som direkte skaper disse jobbene og omstiller landet, sier Fisher.

Les mer og skriv under på broentilframtiden.com

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Mistenkte dårlige arbeidsvilkår

Tvil om lønn og kontrakter gjorde at Ladyfest Oslo avlyste arrangement etter tips fra Rødt.

I forrige Rødt Nytt skrev vi om hvordan Rødt anmeldte Høyre-politiker Ulf Granli for bruk av svart arbeidskraft i forbindelse med arrangement. Politiet henla saken fordi de manglet kapasitet. Rødt frykter at Granli ikke har ryddet opp i det som ble avdekket tidligere. Da Rødt-representanter snakket med de som rigget til kultur- og markedsdager på Grünerløkka 22.-24. august, sa arbeiderne først at de ikke hadde kontrakt og ikke visste hva de tjente. Senere var påstanden at de jobbet frivillig for en kirke.

Etter tips fra Rødt valgte Ladyfest Oslo å avlyse sitt arrangement på høstmarkedet til Sentrum Arrangementsservice på grunn av tvil om arbeidsvilkårene.

«Vi ba i forkant av arrangement om å få se arbeidslister, kontrakter og annen form for dokumentasjon for de involverte for arrangementet (...) da vi ikke fikk noe form [for] bevis for at alt går for seg etter loven, så ser vi ingen annen løsning enn å måtte avlyse morgendagens arrangement», skrev Ladyfest på nettsidene sine 19. september.

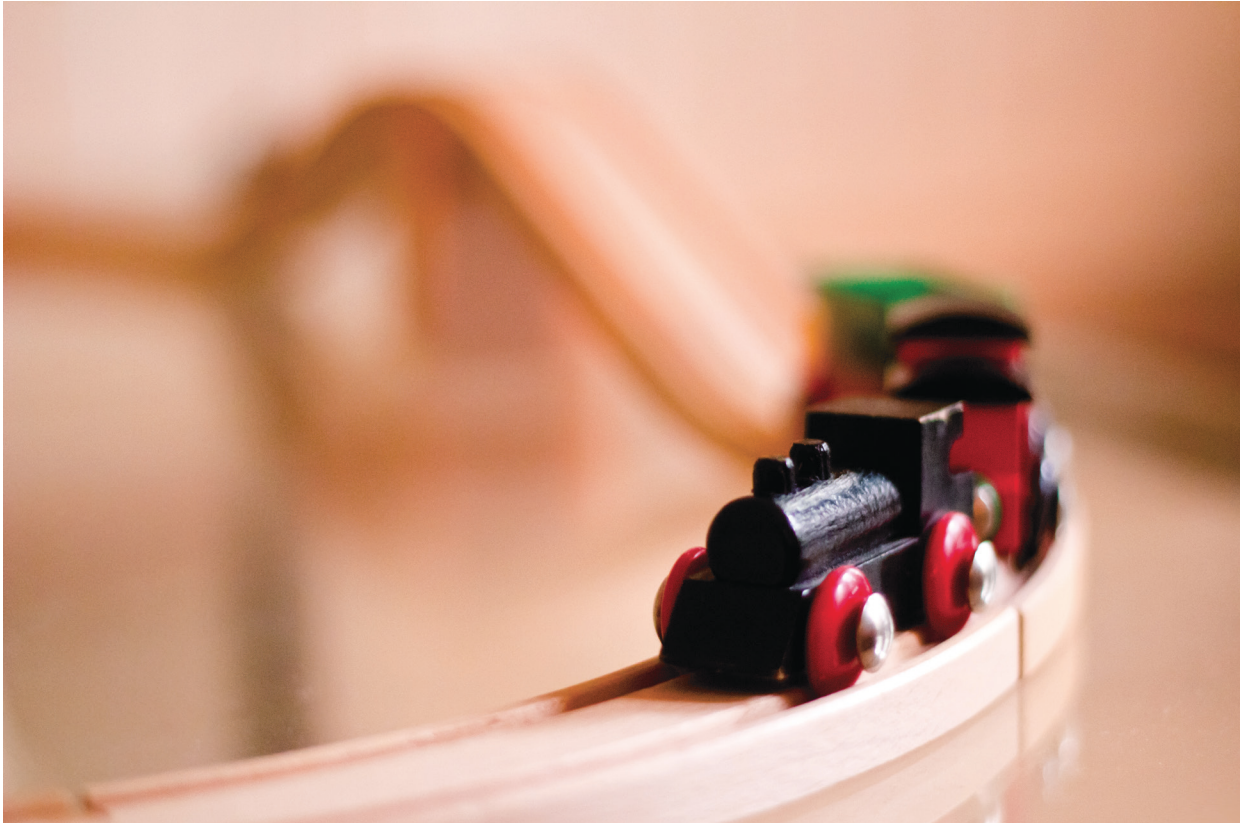

Kampanje: Rødt gjennomfører for tiden en kampanje mot arbeidslivskriminalitet. Illustrasjon: Ole Mjelstad.

Rødt har reist forslag i bydelsutvalget for Grünerløkka om å ikke leie ut til aktører som blant annet driver med sosial dumping og svart arbeid. Målet er å hindre at bydelen blir medansvarlig for utnyttning.

Bydel Gamle Oslo avslo tidligere i år søknaden fra Granli om å arrangere markedsdager på Grønland, og skrev blant annet: «Bydelen ønsker ikke å bli stilt i et dårlig lys med tanke på fjorårets markedsdager og medieoppslagene i etterkant i forbindelse med deres kjøp av ulovlig arbeidskraft.»

Åsne Hagen
asne.hagen@gmail.com

Aksjonerer med leketog: Asker og Bærum Rød Ungdom aksjonerer for å forlenge Kolsåsbanen til Rykkinn. Foto: Stephen Woods/CC.

Aksjonerer for t-bane

RØD UNGDOM AKTIVISME

Peder Østring peder@sosialisme.no

Asker og Bærum Rød Ungdom vil aksjonere for å forlenge Kolsåsbanen til Rykkinn for å gi de som er dårligere økonomisk stilt et billigere og mer miljøvennlig pendlealternativ.

At Oslo er en klassesdelt by med en rik vestkant, og en fattig østkant er noe de fleste kjenner til. Slik er det også i Bærum, bare motsatt:

– I Bærum er det hittil bare de rike i Bærum øst som kan dra nytte av t-banelinjen. Asker og Bærum RU ønsker å forlenge t-banen, som i dag går fra Smestad til Kolsås, til å også omfatte hovedområdet Rykkinn som ligger i vest, sier lokallagsleder Tobias Langås Handeland.

– Bærum har blitt en forskjellskommune. Spesielt i Rykkinn ser vi konsekvensene av dette. Der er 40% av innbyggerne minoritetsspråklige, skoleresultatene dårligere og innbyggerne fattige. Det er altså tydelige forskjeller mellom øst og vest. Asker og Bærum Rød Ungdom mener utbygging av t-banenettnettet vil være et avgjørende tiltak for å bøte på dette.

Krever Rykkinnbanen vedtatt

En utvidet t-banelinje vil ikke bare bedre den sosiale situasjonen, det vil også ha gode miljøeffekter og gi Rykkinn 9.000 innbyggere et alternativ til bilen, mener Handeland.

– Det er allerede et stort trykk på Bærums veier i dag og lange køer under rushtidene. Forslaget fra Høyre om utvidelse av E18 er ikke bare kontraproduktivt og midlertidig, men også et elendig miljøtiltak. Hvis folk får velge mellom å ta t-bane som går ofte eller å ta bilen til Sandvika og sitte i rushtrafikk på E18, velger nok mange t-bane. Det er både mer attraktivt og behagelig slår Handeland fast.

Siden den politiske prosessen om forlengelse av Kolsåsbanen går treigt, har Asker og Bærum Rød Ungdom valgt å ta saken i egne hender.

– Vi har kommet fram til en original aksjonsform som forhåpentligvis vil øke oppmerksomheten rundt saken. Siden politikerne ikke vil ta tak i det, gjør vi det like gjerne sjøl og

Lokallagsleder: Tobias Langås Handeland. Foto: Alf Kristian Lahn.

forlenger den med briotog.

– Rykkinnbanen er foreløpig ikke vedtatt. Vi vil ha Rykkinnbanen vedtatt som en del av kommunens handlingsplan, og vi vil ha den vedtatt nå. Bærum opplever en stor befolkningsvekst og vi i Rød Ungdom mener det er på tide politikerne tar ansvar og viser handlingskraft.

Vil være synlig der folk er

Handeland håper aksjonen blir lagt merke til. Selv om utbyggingen ikke blir vedtatt over natta håper han aksjonen kan bidra til å sette dagsorden blant politikerne og at lokalpressen vil interessere seg for saken.

– Slike aksjoner fungerer ofte bedre når målet er å skape oppmerksomhet rundt en sak enn de mer tradisjonelle virkemidlene som leserinnlegg i lokalaviser. Rød Ungdom har lange tradisjoner for aksjoner og aktivisme, nettopp fordi vi mener det er viktig å være synlig der folk er, ikke bare delta i det politiske spillet. Vi håper en original innfallsvinkel som denne vil vise seg å ha stor effekt.

Aksjonen går av stabelen lørdag 22. november ved endestasjonen på Kolsås. Handeland oppfordrer alle som har lyst til å bli med på aksjonen.

– Ekstra kult er det om så mange som mulig vil ta med seg briotog, slik at banen kan bygges så langt som mulig, helst helt inn til Rykkinn, avslutter Handeland.

Kurder: Seher Aydar. Foto: Einar Aslaksen.

Solidaritet med Kurdistan

RØD UNGDOM SOLIDARITET

Peder Østring peder@sosialisme.no

Seher Aydar vil organisere solidaritetsarbeid med kurderne gjennom den nystiftede organisasjonen Solidaritet med Kurdistan.

– Jeg er opptatt av kurdernes frigjøringskamp fordi jeg mener at de har rett til å styre seg selv og fordi jeg tror på folkestyre, kvinnefrigjøring og selvbestemmelse. Kurdernes historie er preget av mye undertrykkelse og lidelse, men kurderne er et standhaftig folk som ikke gir opp. Det er beundringsverdig, sier tidligere leder i Rød Ungdom, Seher Aydar.

Den siste tiden har de kurdiske forsvarsstyrkene YPG ledet forsvarskampen mot terrorgruppa ISIL i grensebyen Kobane i nord-Syria. Kobane er en av tre kantoner i Rojava der kurdere, arabere og assyrere lever side om side. De har etablert egne folkevalgte forsamlinger, og i januar i år fikk Rojava en egen grunnlov. Dette folkestyret har møtt hard motstand fra første stund, både fra reaksjonære terrororganisasjoner som ISIL og fra Tyrkia.

– For meg er det en helt naturlig del av min identitet å jobbe med dette. Alle som er opptatt av frihet og demokrati bør solidariser seg med kurderne, sier Aydar. Hun er selv kurder, født i den tyrkiske delen av Kurdistan.

– Vi ønsker å organisere og videreutvikle den støtten til kurderne som har vokst fram den siste tiden som følge av kurdernes kamp mot ISIL. Målet er å bli en aktiv pådriver for å oppnå grunnleggende demokratiske, sosiale og nasjonale rettigheter for det kurdiske folket.

Norge har ikke gjort nok for å støtte kurderne mener Aydar:

– Vi kan starte med det som skjer i Kobane. ISIL har ødelagt tre sykehus i Kobane. Samtidig finnes det mange komplette feltsykehus som er ferdig pakka for krisesituasjoner her hjemme. Norge kunne sendt tre av disse til Kobane.

– Videre må vi støtte de som kjemper mot ISIL og anerkjenne den folkevalgte administrasjonen i Rojava (syrisk Kurdistan). Norge må også endre sin politikk ovenfor Tyrkia og slutte å selge våpen til dem. Det er mye å ta tak i, så vi gleder oss til å komme i gang, sier Aydar.

– Vi vil øke forståelsen for kurdernes situasjon og kampen for deres rettigheter blant annet gjennom solidaritetsreiser til Kurdistan. Vi kommer også til å jobbe for at norske myndigheter skal reagere mot diskriminering og direkte forfølgelser av kurdere i de statene hvor kurderne bor, sier Aydar.

Hun er klar på hvordan man kan starte for å støtte kurderne her hjemme:

– Det første du kan gjøre er å melde deg inn i Solidaritet med Kurdistan.

ANNONSE:

GI EN JULEGAVE TIL

Rødt Nytt

Kjære lesere! Rødt Nytt er Rødts gratisavis som kommer åtte ganger i året. På grunn av nye portosatser og et økende abonnementsstall blir avisa stadig dyrere å gi ut. Vi ønsker å fortsette å gi ut avisa gratis. Derfor ber vi våre lesere om et økonomisk bidrag. Ingen sum er for liten, ingen for stor.

Bruk kontonummer:
7874 05 56478.

Merk betalingen:
«Juleinnsamling Rødt Nytt».

HVA SKJER?

28. november

NEI TIL EUS JUBILEUMSSEMINAR

Ingeniørenes hus, Oslo.
www.neitileu.no

29. november

KLASSEKAMPENS JULEMESSE

Teatersalen, BUL, Oslo.
www.kk-venner.no

29. - 30. november

LANDSMØTE I NEI TIL EU

Hotel Bristol, Oslo. www.neitileu.no

6. desember

RØD JULEFEST

Dronningens gate 22, Oslo.
www.roedt.no/oslo

6. desember

NASJONAL AKSJONSDAG MOT SODASTREAM

www.palestinakomiteen.no

14. januar

PENSJONSKONFERANSE

Røde Kors, Hausmannsgate 7, Oslo.
www.forsvarpensjon.no

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

ANNONSE:

Nytt fra tidsskriftet rødt!

LÆR OM TISA

I siste utgave av tidsskriftet Rødt! kan du lese Rolv Rynning Hansens om handelsavtalen TISA. Avtalen som det nå forhandles om i hemmelighet legger opp til full privatisering av offentlig sektor og blir omtalt som det verste angrepet på offentlig velferd siden WTO ble stiftet.

Ny bok av Samir Amin:
**KAPITALISMEN I VÅR
TID - DRIVKREFTER OG
MOTKREFTER**

Bestill på
MARXISME.NO

ANNONSE:

Rødt Nytt kommer åtte ganger i året og har over 6300 abonnenter. I tillegg deles hver utgave ut på gater og torg.

Nå tilbyr vi annonsering i avisa. Gjennom å annonsere hos oss treffer du politisk interesserte og lesende mennesker over hele landet til gunstige priser.

Ta kontakt for et uforpliktende tilbud:
brage@roedt.no / 22 908 90 50.

ANNONSE:

JA TIL FOLKESTYRE Ut av EØS!

EØS-avtalen ble inngått uten folkeavstemning, og dens virkeområde i dag er dessuten utvidet langt utover det som først var gjeldende. Konsekvensene av en politikk vi verken har stemt eller bestemt over er svekkede arbeiderrettigheter og sosial dumping.

Nei til EU tar kampen mot EØS og vi vil ha deg med på laget.

Meld
deg inn
med SMS:

NEITILEU <DITT NAVN OG
POSTADRESSE> til 2090.
For kun 150 kr blir du
medlem ut 2015.

www.neitileu.no

Bli medlem i Rødt!

Send sms med kodeord **Rødt** + Navn og adresse til 2434 eller se roedt.no/innmelding

fb.me/roedt

[@raudt](https://twitter.com/raudt)

Følg oss i sosiale medier for å oppdage mer om Rødt, få svar på det du lurer på og dele med vennene dine.

ABONNÉR GRATIS PÅ Rødt Nytt

www.roedt.no